

Šola izobražuje bodoče upravljavce okolja

Primer: Gimnazija Murska Sobota

Vsebine okoljske vzgoje so vključene v pouk, različne projekte, ekskurzije, dneve dejavnosti, raziskovalne naloge in različne akcije. Na šoli so si zadali cilj usposobiti dijake za učinkovito reševanje okoljskih problemov.

Dijaki ločujejo odpadke. Ogled Centra za ravnanje z odpadki v Puconcih je bil zanje zelo poučen. Ugotovili so, da postane ločeni odpadek surovina!

V znaku ekošole gimnazije iz Murske Sobote je evrazijska vidra, ogrožena živalska vrsta. Goričko se ponša z najvitalnejšo, sklenjeno populacijo vidre v Sloveniji.

V okviru projekta "Potok, moj dobri sosed" dijaki spremljajo pretočne razmere v Kobiljskem potoku in lastnosti vode ter beležijo potencialne onesnaževalce potoka. Ugotovili so, da v zadnjem obdobju, ob ponavljajočih se sušah, vodotok občasno presahne, kar ogroža živi svet v njem.

Podnebne spremembe in jaz

Primer: Deset zaobljub, s katerimi bom prispeval k zmanjšanju podnebnih sprememb in posledic

1. Zmanjšal in ločeval bom odpadke.
2. Več bom hodil peš in se vozil s kolesom.
3. Uporabljal bom varčne žarnice in kupoval varčne električne aparate.
4. Ugašal bom luči ter popolnoma izklopil računalnik, TV in stereo naprave, ko jih ne bom potreboval.
5. Zbiral bom deževnico in jo uporabljal za zalivanje vrta in pranje avtomobila.
6. Raje se bom tuširal, kot pa kopal.
7. Zelo bom omejil uporabo vode iz plastenk.
8. Kupoval bom sezonsko zelenjavo, pridelano blizu mojega doma.
9. Ne bom zapravljaj. Vse stvari bom dobro vzdrževal in pokvarjene popravil.
10. Posadil bom drevo.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

skrbimo za vode

Besedilo: Drago Balajc in Tatjana Kikec

Ilustracije: Barbara Frank

Avtorji Fotografij: Drago Balajc, Tatjana Kikec in Peter Peterka

Izdalo: Društvo geografov Pomurja, Murska Sobota, maj 2010

Za Društvo geografov Pomurja: Tatjana Kikec

Izid zgibanke je finančno omogočilo Ministrstvo za okolje in prostor RS. Vsebina zgibanke izraža mnenje avtorjev in ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.

Zgibanka je nastala v okviru projekta Raziskovanje posledic podnebnih sprememb in antropogenih posegov v porečju reke Mure s predlogi ukrepov.

Podnebne spremembe in posledice v pokrajini ob Muri

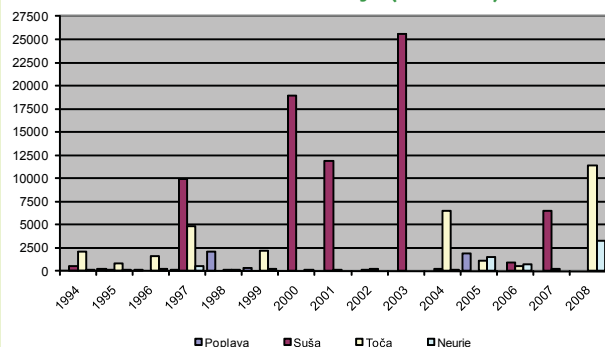

Ali se podnebje v pokrajini ob Muri spreminja?

Primeri: neurja s točo, poplave, suše, pomanjkanje pitne vode ...

Podnebje v Pomurju se nedvomno spreminja. Zlasti v zadnjem desetletju je opazno naraščanje temperature, zniževanje višine padavin, pogostejši so ekstremni vremenski dogodki, kot so neurja z močnim vetrom ter točo, intenzivni nalivi in podobno. Pogosteje se pojavlja tudi suša, ki ima zlasti v kmetijstvu katastrofalne posledice.

Ocenjena škoda po vzroku naravne nesreče v Pomurju (1000 EUR)

»Včeraj okoli četrte ure popoldne je Pomurje zajelo hudo neurje s točo. Po prvih podatkih je veliko škode na hišah, avtomobilih, toča pa je povzročila tudi škodo na poljščinah, vrtovih in vinogradih.«

Sobota info, 17. junij 2009

Ujme povzročajo iz leta v leto večjo škodo. Večina zavarovalnic je že zaostрила pogoje zavarovanja poljščin in zvišala premije. Več kot 90 % prebivalcev Pomurja je v anketi odgovorilo, da so zaradi posledic sprememb podnebja že utrpeli znatno škodo.

Kako se spoprijeti s podnebnimi spremembami in posledicami?

Primer: Obnova izvirne mlake na Makoterjevem bregu v Selu

Prebivalci Goriškega so za napajanje živine, zalivanje vrtin in pranje perila uporabljali vodo iz vaških mlak. Z izgradnjo vaških vodovodov so ljudje mlake prepustili zaraščanju in zasipavanju, s tem pa smo izgubili dragocen vodni vir in življenjski prostor.

Mlaka na Makoterjevem bregu v Selu leta 2007: zaraščena, zapolnjena z muljem, v njej skoraj ni vode.

Na pobudo pomurskih geografov so domačini mlako obnovili. Načrt so pripravili na Mednarodnem centru za ERM v Mariboru, finančna sredstva sta prispevala občina in podjetje Helios.

Obnovljena mlaka danes: v njej je voda tudi v času najhujše suše, bregovi mlake so obrasli z vlagoljubnim rastlinstvom, v mlaki lahko opazujemo številne živalske vrste: modrozeleno devo, zeleno rego, velikega pupka ...

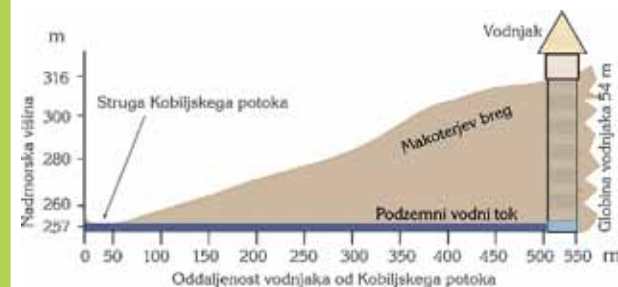
Ali se iz prilagajanja podnebnim spremembam in posledicam lahko kaj naučimo od prednikov?

Primer: Učne poti v občini Moravske Toplice

Obiskovalec, ki želi spoznati sožitje človeka z naravo ter bogato kulturno dediščino, bo obiskal učno pot v Selu, ki pelje mimo znamenite romanske rotunde na Makoterjev breg. Na poti je ohranjenih nekaj vodnih virov, ki so jih naši predniki varovali in skrbno izkoriščali.

V Kobiljskem potoku so nekoč napajali živino, ob njem so se zbirale perice. Potok tudi v najhujši suši ni presahnil, v zadnjih desetletjih pa v času hude suše občasno ostane brez vode.

Na vrhu Makoterjevega brega je 54 m globok vodnjak, ki je bil vir pitne vode za prebivalce zaselka.

Ob vsaki domačiji je bila nekoč mlaka, iz katere so napajali živino in zalivali vrt. Na kmetiji Filojevih na Makoterjevem bregu so mlako ohranili.